Tilżês Keleiwis

(pirma „Naujasis Keleiwis").

„Tilżês Keleiwis", kas Pëtnyczią iszdûdams kaszt ûja ant Bertainio Meto **50 Pen.**

Apsztelawimai yra nû bile kokio Posto priimami, arba ir paczoj Drukorijoj

J. Revländerio bey Sunaus

Tilżëje, Aukszt oje Ulycz. 67 (Hohe Str. 67)

Apsakimai,

i Drukorijq Tilżês Keleiwjo kunczjami kaszt ûja po 10 Pen.

Prisiulymai 15 Pen.,

uż kożną smulkeis Raszt ais ispaustą Eilę.

Gromatos dël Tilżês Keleiwjo patiës iszraszomos tampa i Tilżę, Fabrikstraße Nr. 13, parterre, nusiunczjamos.

Nro. 50. Tilżëje, 16. Decemberi. **1887.**

Ant 4. Adwentû Nedëldienës.

Grom. Pilipp. 4, 4—7.

Dziaugkitës Wieszpatyje wisada, ir wël sakau: dziaugkitës. Jusû Lengwybe t'esie żinoma wisiems Żmoniems. Wieszpats yra arty. Nieko nesirupinkitës, bet wisuse Daiktuse Maldomis ir Praszymais sawo Szirdiës Meilyjimus su Dëkawojimu Diewui praneszkite. O Pakajus Diewo, kurs pareit wisą Iszminti, t'apsaugoja Jusû Szirdis ir Jusû Umus Kristuje Jëzuje.

Swarbusis Adwentû Czësas eina Galopi ir wël kits Czësas prisiartina, kurio palinksminojanczių sus Pażadëjimus tikt tas pilnay tepajunta, kurs ßi Czësą wertingay yra wartojes. Kaip pirm Welykû Kentëjimo-Czësas, pirm Sekminiû Wieszpatiës paskiausi Pażadëjimai bey Graudenimai, jam nu ßio Swieto atsiskirant, Krikszczioni ant widutinio Prisigatawyjimo ragina, teip primina ir ßis Adwentû Czësas kożnam wienam Diewo Balsą Girdenczjam, kad ant Kristaus Priëmimo wertingay prisitaisytu ir sawo Szirdi mëgintu. Ger tam, kurs su ßitu Prisitaisymu gataws yra, tas linksmas Kalëdas ßwesti galës. Kalëdos yra tikra Dziaugsmo-Szwente, nës jos mums kasmet iß naujo didyji Iszganymą, per Kristaus Gimimą Swietui atgabentaji, apsako. Kalëdû Dziaugsmas nutenka todël jau i Adwentû Czësą; nës kas nedziaugtûsi, kad Wieszpats arty yra. Jis rods Dwasëje wisados prie musû ir musyje randasi, ale jo Gimimo Diena mums jo ypatiszka Artybe primena. Kaip kad koks aukszts, garbings Swetys prie musû apsilankydams jau popirma dziaugsminga Sujudimą padaro, teipo Kristaus Atëjimas wisai Krikszionystei Linksmybę pażada. „Dziaugkitës Wieszpatyje wisada," todël jau dabar mums Apaßtals prißaukia, „ir wël sakau: dziaugkitës." Neißmastoma Malone mums per Kristaus Użgimimą sutekta tape, nieks negal aną Diewo Meilę i Swietą atlyginti, kurę jis sawo wienatiji Sunų i ßiös Żemës Wargą ir Pawojumą siusdams Żmogystei iszrode. Iki Kristaus Parëjimo Żmogus nûprosnay procewojos, po Diewo Żokanu pastowëti ir apteisintu pastoti, wisa Syla per menka iszsirode; koks Dziaugsmas todël Swietą papildyti turëjo, kaip Pażadëjimas iß Dangaus Swietui apsake, kad Wieszpats Żmoniû susimilęs ir jiems wisus jû Nusidëjimus iß Malonës atleisti norys, jey jie tikt i jo Sunų tikësentis. Be Galo tur todël tas Dziaugsmas buti, kursai iß minëtosiös Priezastiës pasidaro. „Ir wël sakau: dziaugkitës!" Mes żinome, kaip ansai branguSis Pażadëjimas, kad Wieszpats arty esąs, nu Żmoniû sawo Czësu priimtas tape. Tikt mażas Pulkelis Tikenczjujû te rados, kursai su pilna Szirdze Diewo Pażadëjimus dëkingay priëme, didysis Izraëlitënû Pulkas dëley Nepermanymo ßito Apsakymo apjekintas pasiliko. Kristaus Darbas tûmi beje nebuwo trikdinamas, wiskas ßlowingay iszstaisyta tape, kas Diewo Rodoje jau ilgay pirm to sudumta buwo. Dabar Wisiems Iszganymo-Darbas pażystamas, nieks nebipriwalo apie jo Macę ir Didybę abejoti, iß naujo Iszganymo Mokslas Swietui apsakomas yra, kadangi jis prie wisû wis iß naujo ßwieżu tur pastoti; todël ir wis iß naujo Krikszczionyste Progôs ant Dziaugsmo tur. Szitas Dziaugsmas ir sawo Prowyjimą tur iszreikszti, kursai tame pastrodo, kad Krikszczionis ir Swietui priesais iß sawës patiës Liudymą apie tôs Dwasës Darbą dûda, kur Kristui prisiartinant sawo Waisius jame parodo. „Jusû Lengwybe t'esie żinoma wisiems Żmoniems," ß ituse Apaßtalo Żodziuse yra nurodyta, kokiu Budu Krikszczioniës Dziaugsmas iszstreikszti tur, ne su Tranksmu ir Iszkilme, bet su Lengwybe, jeib tûmi Kristaus Darbas pagarbinamas butu, kursai Tykume sawo Waisius prowyja. Kurs tokiu Dziaugsmu apie Wieszpatiës Atëjimą papildytas yra, tas toliaus ir sawę su nûprosnais Rupesczeis neapsisunkys, bet wisados kaip Diewo Kudikis prie Wieszpatiës Prisiglaudimo jëszkos ir jam sawo Szirdiës Meilyjimus wisuse Daiktuse Maldomis ir Praszymais su Dëkawojimu praneß, prie to Kristui prigatawyta Wieta ant Apsilankymo rasis, tam bus galiausey ir didziausoji Dowana sutenkama, butent Pakajus Diewo, kursai wisą żemiszkaję Iszminti pereina. Te sutenka ir mums Wieszpats wisiems, kad Adwentams pasibaigus perżegnotas Kalëdas ßwesti ir iß naujo tą didzeję Diewo Meile apmastyti galëtumbim, per kurę Diews mus sawëspi traukia, jeib jam priklausyti ir jo Kudikeis pastoti galëtumbime. Te prigatawyja jis patsai musû Szirdis, jey musû Syla ant to nepritenka, ir te attolina jis wiską nu musû ßalin, kas jam nepatinka, tay galës musû Szirdis tikru Diewo Gywenimu pastoti.

Kas paskutiname Czëse Swiete nusidawe.

Iß Wokietijös.

Berlyne, 5. Dec. Wiens Żodis Karalaus Fridrikio Wiliumo IV. apie prancuziszkus Pasilaikymus, kuri wiens Draugdarbininks „Vossiszkosës Ceitungös" iß patiës Waldono Burnös esąs girdëjęs, yra ant dabarnykßczujû Prancuzijös Pasilaikymû nużwelgiant nu minëtosës Ceitungös minawo-

jamas. Julyjaus Menesyj Mete 1830 tape ant teip wadinamojo Boruſtiedteriû Lauko pas Potsdamą Gardû Manëweris nulaikomas. Karalus Friedrikis Wilums III. apsistojo su sawo Lydëtojeis pas wienq Kalnq. Tay gawo jis Depeſę su ta Zine, kad Paryze Rowolucionas esąs pasikëlęs, Karalus Kardelis X. prawarytis ir Republike iſſaukta esanti. Wisi buwo iſſigandę, misłydami, kas iſ to pastoti turësę. Tay stojos Karalunas, potam Karalumi pastojusysis Fridrikis Wiliums IV. i Prieſaki su tais Zadzeis: „Mano Ponai, nerupinkimës dël to, bet palikime tam Wulkanui (Ugni spjaujanczíam Kalnui) sawę pati susiczërauti."

Berlyne, 6. Dec. Apie Karaluno Pasilaikymą pareinanczioses Zines dar wis neperstotinay gerus Praneſimus pargabena. Karalunas pasidûda kasdien ant Szpacierôs, waſiûdams bey waikſtinëdams, tur gerą Norą ant Walgymo ir wisuczës labay linksmôs Dumôs yra. Subatoj Princas Endrikis su sawo Seserims Teaterës Parodymui pribuwo ir su didziu Pagarbinimu pasweikintas tape. Kapele wokiſkają Nacionalhymnę ſpieliawo. Pastutiname Czëse yra Karaluno Kaklas atkartotinay nu Dro. Bramanno perziurëtas; kas prie to ale iſrasta tape, apie tay urëdiſkas liekoriſkasis Praneſimas Zinę tedûs, ant kuriôs su didziu Iſſilgimu laukama yra. Daug Kartû apie powisam nauji Gydimo-Budą kalbama buwo, ko Twirto tame Dalyke wienok negal buti sakoma. Kadangi widutinio Kaklo Iſſaugos menkesnios yra pastojusios, tay ir prie paczių aukſtujû persimananczíujû Liekoriû ta Duma pradeda platinties, kad Karaluno Liga Wezys n'esąs. Kaip neseney Kakle Pulei plyſę buwo, tay tape Szmots tû Pulių Ponui Profesorui Virchow ant Perjieſkojimo prisiunczíamas, kursai tûse Pulûse ney jokių Wëzio Dëgû neradęs. Wokietijôs Gywatininkû Szirdys pagal tokes Zines kaip nû kokiôs Naſtôs atwalnyjamos yra, lukuraujant, kad ne Atgalpûlimas i anq baiseję Ligą jes iſ naujo i Smutnybę iwarytu.

— Neſeney „Kreuz-Ceitungai" sekantysis Praneſimas iſ Rytpruſû Miesto Oletzko parëjo: „Aſ Jums pirm keliû Nedëliû apie pas musû Rubeziu nusidûdanczíûsius maskoliſkujû Zalnieriû Perkeitimus praneſiau, ypaczey kad Miestas Suwalkiſ su maskoliſkais Zalniereis apstatytas esąs. Szendien aſ galiu sakyti, kad i Wietą pas prusiſkoji Rubeziu perkeltujû Jëgëriû dabar Tiltû Budawotojei, kurie ikiſiol Nygoj bey Dünaburkyj sawo Kwartierą turëjo, ant Nemuno linkay pakomandierûti yra, kur jie Lynyjoj nu Kowno ant Grodno linkay pawietoti tapsentis. Yra priegtam ir iſ gerôs Wersmës ta Zine kilusi, kad czielas Pëſtininkû Regimentas po ketureis Bataljonais i Mistą Grodno kaip Garnizuna itraukęs. Jey priegto dar ant tû Ziniû nuzwelgiame, pagal kures Maskolei pas rubezines Upes Narew bey Bug neperstotinay sawo Peſtungas padrutinantis, tay wos galime iſ to dywytis, kad prie musû Rubeziaus Maskoliû Pakajaus Duma menkay kas benor iſſtikëti, bet kad czionay Zmones su Rupesczeis i pareisentyji Czësą ziur.

— 7. Dec. Maskoliſkujû Zalnieriû Sutraukimas pas ëstereikiſkaji Rubeziu jau per ilgoką Czësą daug Prriezastiês ant Nusidywyjimo dawe. Jau pirm keliû Mënesiû buwo zinoma, kad wiens kits Kawalrijôs Diwizionas nu Moskawôs ant galyciſkojo Rubeziaus linkay marſierûjas. Dabar, kaip ansai Siuntimas jau uzbaigtas yra, pasikela su atnaujintu Macnumu tas Klausymas, kq anie dywniëji Padawadyjimai pazenkling. Laikraſtis „Post" iſguldo, kas iſ Maskoliû Ciecoraus Apsilankymo Berlyne sekës ir bando iſrodyti, kad toktai, ko tûkart lukuraujama buwus, n'sq nusidawus. Laikraſczei Maskolijoj dar wis Wokietiją iſdarkantis ir Zalnieriû Sutraukimai pas Rubeziu nepasiliaujantis. Tai esantis baisus Zenklai. N'esq abejotina, kad Prietelyste tarp Wokietijôs bey Maskolijôs ant Galo esanti. Prie to prisiglaudant wiena zalnieriſka Plunksna „Kölniſkojoj Ceitungoj" ant to nurodo, kad Prisigatawojimai ant Karo dëley Didumo maskoliſkoſės Ciecorystës ienay per Mënesiû Mënesius trunkantis, pirmkol Karo-Prisakymas nusidûdqs. Toktai ir dabar teipo esq. Priegtam daug Berlyno bey Wyno Ceitungû prieſ tokius Zalnieriû Sutraukimus prieſais daromus Dawadus uzmano.

— 8. Dec. Wieſpatiês Ciecoraus Kuno-Liekorus Drs v. Lauer, kursai ilgą Czësą sunkey sirgo, dabar iſgijęs budams wël prie Ciecoraus maldamos ir nu jo maloningiausey priimtas tape. Kaip Waldons jam ant jo Wëlpasweikimo Palaimą welyjęs buwęs, jis dar ſtukawodams paminëjęs, kad jis sawo Kuno-Liekorui niekubudu negalys iwelyti, kad jis wël Darbą pradëtu, bet jis jam ilgesni Pakajaus bey Atilsiês Czësą padawadyjąs, ikikol jis, Ciecorus, nu to buſęs persiliudyjęs, kad jo Kawojimui pawierytasis Liekorus wël powisam pasweikęs buſęs. Iſ tikro Pons v. Lauer labay geray pasweikęs yra.

— Sziczion parkeliawusysis Fürſtbiſows Drs. Kopp iſ Bresliawôs rytoj po Petû nu Ciecoraus bey Ciecorënës priimamas bus.

— Wienai Wyneriû Ceitungai iſ Bulgarû wyriausojo Miesto Sofia wiens Atsitikims praneſams tampa, kursai tënay diplomatiſkuse Dalykuse atsitikęs. Wokiſkasis Wicekonzelis, kursai Ponui v. Tiedemann Namëj n'esant, Urëdysiês Dalykus atliekta, sutiko ant Ulyczíôs Princą Ferdinandą, dabarnykſti Bulgarû Kunigaikſti. Nors jûdu labay arty pro wiens antrą praëjo, wokiſkasis Wietininks Princą nepasweikino. Pas Princo Dwarą iſ to didis Sujudimas pasikëlęs. Mes ale tôs Dumôs esame, kad pas Princo Dwarą Esantieji swarbesnius Dalykus sawo Sujudimui imtis turëtu.

— 9. Dec. Kas toliaus apie Maskoliû Ciecoraus Apsilankymą Berlyne iſguldoma tampa, tay pagal Praneſimą „Kölniſkoſės Zeitungôs" pirm koliû aſtûniû Dienû wiens maskoliſks aplinkuy siunczíamas Naſts didziosiems Eyropôs Maciems prisiustas esąs. Tasai ant trijû Dalykû ypaczey nurodas: ant Pirmo, kad Kunigaikſtis Bismarkis bey Ciecorus Aleksandras po Mëginimo wisû padabotinujû Pasilaikymû iſradusiu, kad ney jokiôs Priezastiês ant Skirtumo tarp Wokietijôs bey Maskolijôs n'esą, ant Antro, kad Kunigaikſtis Bismarkis iſsitaręs, kad Wokietija bulgariſkuse Dalykuse powisam ney ant wiendo, ney antrôs Pusës nelinksenti, bet neutral pasiliksenti, ant Treczio, iſ Susikalbëjimo iſsirodziius, kad wisi Nepermanymai per Kalybę abejû Zemiû piktoſės Ceitungû Kalbôs atsiradę; nu abejû Pusiû esąs tas Pazadëjimas dûtas, kad uz tay rupinama buſę atwirûsius Laikraſczius abejose Zemëse nurambyti. Daugiaus ale kaip tie praneſtieji, yra tie Dalykai, kurius ansai diplomatiſkasis Naſtas wisotinay uztylia. Teip ant Paweikſio ney wienu Zodziu tû netikrujû Aktû niera minëta, kurie Maskoliû Ciecorui Mieste Kopenhagen bewëſent per aukſtiay stowenczes Personas i Rankas dûdami buwo ir kurie jam teipjau daug Apmaudo prieſ Polytiką Kunigaikſczio Bismarkio padare, kaip Apsiëjimas su orleaniſtiſkaje Princese Waldemar. O ir apie tay maskoliſkasis Waldzlôs Naſtas su daug pazenklinanczíu Tylëjimu tolyn eina, kad Kunigaikſtis Bismarkis per sawo Pareigą laikęs, Maskoliû Ciecorui atwiray sakyti, kad Estereikius uzgaunant susidraugawojusioji Wokietija ziems ant Pagalbôs pagal darytają Derëjimą stotis turenti.

— Iſ San-Remo „Kölniſkajei Ceitungai" sekanczioji Zine pareina: Karalunas patlab Palydëjime Princo Endrikio, Baruno Roggenbach bey Ponû Schrader bey Dettweiler geriausoj Sweikatoj budams per Miesto Ulyczias waikſtinëti ëjo. Wakar jis ant wieno Aſtlarklio uzsisëdęs i Miestelio Apygardę iſjojo. Sziczion ta Paskalba prasiplatinusi yra, kad Englenderiû Karalënei Wiktoriai wiens Paloczius czionay esąs samdytas.

— 9. Dec. Kaip wiens Berlyniſks Laikraſtis praneſa, neseney Wyno Mieste ant Paraginimo Hofroto Billroth medicyniſkoj Liekoriû Draugystëj nu nekurio Pono Gersung wiens Praneſimas apie liekoriſkus Klydinëjimus prie Ligôs Iſſpazinimû laikomas buwęs, prie kurio ir numanomay aiſki Nurodymai ant Ligôs wokiſkojo Karaluno iſtarti ir tuleropi Atsitikimai minawojami tapę, prie kuriû labay pagirti Galwoczei i Klydinëjimus parëję. Wiens pagirts Liekorus, Wardu Oppolzer Kartą prie wieno Ligonies iſradęs, kad Plauczei Krauju plustantis; iſ tikro Kraujas ale tikt dëley Dantiês Iſtraukimo pludęs. Pagal wienq Wyneriû Ceitungą neseney wiena Gromata wokiſkoſės Karalunënės i Wynq parëjusi, kurioj ta aukſtoji Ziupone Szirdi pajudinanczíu Budu tus Rupesczius iſtara, kad Karaluno Pasilaikymas per piktases Ceitungû Zinës Iſſkadôs galys gauti ir kad Liekorei kanicznay praſantis, Karalunq prie linksmôs gerôs Dumôs iſlaikyti. (Prie Wyno Daktarû rodosi dabar beje, kaip kad jie wisą Uzsistowëjimą uz Karaluno Iſgydimą butu apsiëmę ir dabar po wiso Swieto Akiû sawo geresnyji Persimanymą iſreikſti turëtu.)

— 10. Dec. Jawû Muito-Komisionas ir antrame Apmaſtyme pirmąji Apmaſtymą Regierungôs-Uzmanymo dëley Jawû-Muito-Padidinimo atmete.

— Pagal Zokano-Uzmanymą apie Perkeitimus Zalnieryſtës Szluzmôs Pareigôs persistira Landwërei bey Landſturms i du Skyru. Szluzyjimo-Czësas autrojo Landwëriû Skyro patenka iki 39. Amziaus-Meto. Pirmasis Landſturmo Skyris suwienyja sawyje wisas neſluzyjusyses Personas iki 39. Amziaus Meto, antrasis Landſturmo Skyris wisas ſluzyjusyses Personas nu 39. iki 45. Amziaus Meto. Antrasis Landwëriû Skyris bey Landſturms netur ney jokiû tolesniû Zalnierawimû bey Pasrëwizionû.

Magdeburkyj, 4. Dec. Nauiysis Prëzidentis praucuziſkoſės Republikės, Sadi Carnot yra Waiko-Waiks ano Carnot (iſtark: Karno), kursai kaip Karo-Ministeris pirmosës prancuziſkoſės Republikės ir kaip Persiliudyjimo pilns Prieſininiuks pirmojo Bonaparto Ciecorystës bey senujû Prancuzijôs Karaliû, iſ bourboniſkoſės Giminës kilusyjû, irgi prie Prieſeninkû Garbës wertą Wardą uſsipelne. Kaip jis potam iſ Prancuzijôs prastumtas tape, gyweno jis Magdeburkyj, kur jis Metc 1823 pasimire. Ant senujû Kapiniû ſio Miesto randasi jo Dûbë, kuri per Uzdabojimą jo Namiſkiû bey Wyriausybës ir ſendien dar padoriame Stone laikoma yra. Jo Sunus yra Ministeris Pamokslo Dalykû

prancuzißkosės Republikės nu Meto 1848. Jis yra tůse septy-iuse Metuse, kurius jis czionay praleido ir kur jis iki jo 22tojo Amżiaus-Meto pasiliko, toki didi Galėjimą wokißkosės Kalbos bey Literaturos prisisawinęs, kaip toktai retay prie jo Zemės Zmoniu teraudame. Sunus ßio Wyro bey Waiko-Waiks ano didziosės Republikės Karżygio, dabarnyßtysis Prancuzijos Prezidents, pirm Metu Skaitlaus musu Miestą aplanke, jeib Dubę sawo Tewo-Tewo aplankytu. Dar daug senesnuju Mieszczioniu ano Apsilankymo atsiminti imano.

Iß Estereikijos bey Ungarů.

Wyne, 6. Dec. Dar wis tolesni Praneßimai pareina, kad pas estereikißkusius Rubezius maskolißki Zalnieriu Sutraukimai nusidůdantis. Berże del to i dideli Nepakaju parėjo. Ungarißki bey galycißki Wertybės Popierei labay żemyn sawo Werczioj pule, o Pracentai neperstotinay dar wis żemyn pula.

— 9. Dec. Atwirasis teip wadinamasis „Swetimujů Laikraßtis" praneßa, kad wakar po Ciecoraus Wedimu ciecorißkame Paloczjuje zalnierißkas Susirotyjimas laikomas buwęs; kas prie to Surotyjimo sudumta tapus, tay atwiroms Zinioms beje slaptas Daikts turу pasilikti.

Iß Prancuzijos.

Paryże, 5. Dec. Buwusysis Prezidents Grévy, kaip jau Kartą praneßta, Petnyczios Wakare prieß Zegoriu 1/26 Elysée-Paloczju prastojo, kuriame jis kůne pilnus dewynis Metus buwo gyweneęs. Jau pirm Petu buwo Grévy nu Ministeriu atsisweikinęs, kaip jis siems pirma sawo Apsiemimą praneßdinęs buwo. Ministerprezidents Rouvier jam tą Patikrinimą dawe, kad jo teip wadinamoji Sulaikymo-Politika dar per ilgą Czesą gerus Waisus pargabesenti, ir koznas Ministeris sake Atsistrancziamjam kelis ßirdingus Zodzius. Kupczystės Ministeris Dautresme, kursai su sawo Urėdo Draugu Flourens palstutinose Dienose daugiausey buwo praßęs, kad Grėvy aistotu, sake: „Jus mano personißkaję Dumą pażystate, Pon Prezidente. Aß priklausau prie Jusu wierniausuju ir ßirdingiausuju Prieteliu, kurie su Jumis irgi ant Salos St. Helena (i Prastumimą, kaip prie Napolėono I.) drauge eitu." — „Miels Prieteliau," atsake Grévy, „ßiczion ney jokios Salos St. Helena niera!" — Jis toktai ßypsodams sake ir Ministerei tada atsitrauke.

— 7. Dec. Kaip naujausiose karißkose Zines apie Maskoliu Zalnieriu Sutraukimus pas ėstereikißkaji Rubeżiu pażystamos pastojo, tůjau maskolißkieji bey ungarißkieji Wertybės Popierei prie Berżės pulti pradėjo.

— 8. Dec. Ir ßiczion prie to Lukurawimo yra pasiliektama, kad Sutraukimai maskolißkuju Zalnieriu pas ėstereikißkaji Rubeżiu ney koki Pakajaus Trikdinimą nepadarysę. Prancuzai ale prieß toki Trikdinimą teipjau gatawi esantis; Karo-Ministeris Ferron apsakydina, kad Garnizunos pas Nyiu Rubeżiu su 20,000 Wyru padaugsintos esanczios.

— 9. Dec. Iß Republikoneriu Wieuybės, kuri prie Prezidento-Skyrimo teip daug pajadėdama buwo pasirodziusi, niera ko Gero pastojus; nės jau ßendien tuleroposios republikonißkosios Partijos prieß wiens antrą smarkiausey ginczyjas. Wisos Partijos ßaukia, kad jos dėley kokios Personos ney jokiu Klausymu neturenczios; kaipweik ale Wardas busenczio Ministerprezidento minawojamas tampa, tay tůjau wiena arba antra Partija pilna Kerßto tam prießtarauja, kad minėtoji Persona Wietininke tokiu Dawadu esanti, kurie apkaraujami turentis buti. Pagal tokius Pasilaikymus Republike dar wis be naujos Ministerijos tebstow, ir jau daugel Balsu yra galima girdėti, kure sako, kad naujysis Prezidents Karnot sawo Pareigas neistengsęs apwalioti ir tas Akies Mirksnis neb'esąs toly, kuriame naujysis Prezidents, wisą Drasumą pametęs, nu sawo sunkiojo Urėdo atsidėkawosęs. Pirma Karnot su Ponu Fallières dėley Ministerijos Suwadinimo sustrotyjęs; ta Zine ale prie Kamaros toki didi Kerßtą isprowyjusi, kad Fallières, Baimę igawęs wėl i Elysée-Paloczin atgalsugryżes ir sakęs, kad jis jam důtaji Uzdawimą negalys isspildyti. Paskiaus tape tas pats Uzdawims Ponui Goblet důdamas, ale ir ßisai, kaip Depeße praneßa, ji isspildyti negalėjo ir Prezidentui atgal atdawe.

Iß Englanto.

Londone, 7. Dec. Laikraßtis „Standard" apßneka maskolißkuju Zalnieriu Sutraukimus pas estereikißkaji Rubeżiu ir galiausey ant tos Dumos pareina: Nereikia ney jokiu Prisidijojimu del Kartą nusidůsenczio Susitikimo turėti; Wokietijos Drutybėj bey Pakaju mylenczioj Dumoj esąs geriausis Uzsistowėjimas prieß Trikdinimą europėißkojo Pakajaus randamas.

Iß Italijos.

Nyme, 8. Dez. Prie wokißkojo Pasiuntinio, Growo Solms, wakar Wakare atwiras Priėmimas laikomas buwo, kuriam Ministerei, Draugsanarei diplomatißkojo Koro bey daugel kitu aukßtay stowenczių Personu pribuwo.

— Wiens rymißkas Draugdarbininkas wienos Hamburkißkos Ceitungos raßo, kad jis su Ministerprezidentu Krispi bekalbėdams ir to minawojęs, kad Prancuzai galiausey tikt ant Pagiežos Karo prieß Wokietiją isßidrysentis. Krispi atsiliepęs: „Tay jů pikcziaus jiems eis! Mes esme gatawi!"

Iß Maskolijos.

Moskawoj, 7. Dec. Uzwakar Koncertą elaikant wiens Sztudents Uniwerzitietos Inßpekterui Prisgalow per Ausi kirto. Sztudents tape i Kalėjimą nugabents. Utarninkėj Petu Laike praße Sztudentai didzę Lermą keldami Uniwerzitietės Kuratorio, kad jis Apkaltaji paleistu. Kadangi Sztudentai dang Szimtais pas Kuratorio Gywenimą buwo susiėję, tay turėjo Policija i Tarpą stotis, kuri gerą Skaitliu Kazoku atsiwadino; ßie galiausey Susiėjusiusius sawo Botagais kirsdami isßklaide. Prie to Atsitikimo dar keli Apkalimai nusidawę.

Iß Belgijos.

Brüßel, 7. Dec. Pagal wienq Isßitarimą Karo Ministerio gauname numanyti, kad prie Krupp Mieste Essen didzios Pestungs Kanules apsteliutos esanczios.

Anzeigen und Abonnements

für die

„Tilsiter Zeitung", das „Tilsiter Kreisblatt" und den „Tilzies Keleiwis"

werden angenommen bei

A. Beister,

Tilsit, Deutsche Straße Nr. 50,

neben Hrn. Ferd. Richter.

Apsakimai.

Dantu Darbawiete

nu **M. Karpes.**

Kunstißkas Dantis, Plombierawimus, Dantu Pertaisymus

Tilżėje, Aukßt. Ulycz. Nr. 52

(ßale Posto).

Nepasiturenczius priimu aß kasdien, tikt Nedėldieneje ne, nu Zegoriaus 8 iki 9 Rytmetyj.

Pawogta!

Naktyje nu 12. ant 13. ß. M. tape man **Tinklas** nu Niamuno-Krantos pawogtas. Kas Wagi isßras, gaus Atlyginimą

Kr. Sturys, Tilżės Prususe.

Skunda mano Wyro, Grunto-Apturėtojo bey Postagento **Kristijono Motzkaus** Tilżės Prususe, ant Wenczіawonystės Skiedimo yra atmesta, kadangi aß nenoriu atsiesta buti.

Mano i Wenczіawonystę igabentoji Nauda niera atsirta. Aß ir Skoloms sawo Wyro nepriszpażysiu, bet sudißkų Padawadyjimu del tu isßispraßysiu.

H. Motzkėne,

Naßlė buw. **Staßullėne.**

700 Markiu yra dar užsilike ir gal buti nu 1. Januaryjaus 1888 isßzyczіojami nu **A. Potragst Pokalnėj** pas Rusnę.

2 Mokyntiniu

jeßko sawo Dißerystei nu tůjaus

F. Redetzky, Tilżėje,

Kazernos Ulycz. Nr. 51.

Prisiulau sawo bagotingay zortierůtaji **Logari,** pasidarantį iß

aukßinu Ponu- bey **Żinponiu-Zegoriu,**

wisokeropu **Inkaro-** bey **Cylinderio-** ir **Remontoir-Zegoriu,**

kaip ir wisokeropu **Zegoriaus-Rakteliu,** nu puikiausuju iki prasczіausuju, tolians **Plunksnos-Trukio-** bey **Swarczio-Regulatorius,** 14 Dienu iß wieno Lydziaus einanczius, nu 20 Mk. prasidedant; **Sienos-** bey **Pażadinimo-Zegorius** bey tuleropus **Grożybės-Zegorius, Mandolynes** bey **Muzikės Itaisymus.**

Ypaczey nurodau aß ant **Rikelio-Remontoir-Zegoriu,** kurie geray regulierůti yra ir tikt **po 10 Mk.** tekaßtůja.

Pertaisymai bey **Pagerinimai** prie wisokiu **Delmono-** bey **Sienos Zegoriu,** kaip ir prie **Muzikės Itaisymu** tampa po Uzsistowėjimu uz gerą Ejimą greitay ir daileу atliektami.

Karl Roßbach, Tilzieje,

Aukßtojoj Ulyczioj Nr. 77.

Niekur

niera galima, teip pigey **mażûsius** Taworus, Dowanû-Dalykus bey

Szpieliawimo-Daiktelius

pirkti, kaip prie

M. Hackelberg,
Tilżėje.

Drutos **Budawoniû Skrynutes** 10 Pf., **Trubai, Arklei** 10 Pf., nesuplėżamos **Abrozû Kuygos** 10 Pf., czielos **Lioterijôs-Spielos** su 12 Kortoms, Numureis bey Stiklais 10 Pf., 1 Dutcas geriausiû **Blyfederiû (Szwino-Stiebeliû)** 15 Pf., Domino-Szpiela 10 Pf., **Plunksnû Skrynute** iż wieno Stukio, nesulaużtina, 10 Pf., druti **Korzetai** nu 75 Pf. prasidedant, **didzios Lampos** ant **Pastatymo** bey **Pakabinimo** po 50 Pf., **Kelnuneżei, Szlipsai, Żėgoriû-Kėdikes, Lazdos** nusidywytinay pigey, **Gumôs-Skalbinei** (wienat geriausieji **Paryzižki**), **Pirżtines, Albumai** su **Muzike,** kaip ir **be tosês, Kelionês-Kupertai, Verżtai, Szukos** bey **Siuwimo-Priewoles, Medzio Iżgrozinimo-Dalykai** bey **Zwakeles** pażystamay pigey.

M. Hackelberg,
Tilżėje,
Wandens Ulycz. Nr. 28.

Koznas Kudikis parodo tą pigeję Lodę.

Gaspadiniems.

Wisokeropus **Parwus** ant **Szilkû, Wilnû, Bumbulû** bey **Gijû Parwawimo** podraug su Pamokinimo-Zenklu prisiulau geriausoj Ypatybėj ant pigiausiû Prekiû

Carl Pieck,
Tilżėje, Wokieczių Ulycz. Nr. 23.

Geriausi neczystyta
95 Pracentu druta
Szpyrtausa

Degimo Priewoliems bey Diżeriems tinkanti prisiulo pigiausey

Hugo Kohlhoff,
Tilżėje,
Destilaciono-Rumo-bey Likerû Fabrike.

Szönebeckeriu

Swiesto-Druska,
Liverpuleriu Wirimo-,
kaip ir **Galwijų-**

Akmens-Druska
(Laizymo-Akmenius)
tuleropose Zortose,

Wezimo-Taukus
bey

Mażynos-Alieju,
bey didziause Logari wisokeropû

Silkiu

prisiulo

Hugo Kohlhoff,
Kolonial-Taworû bey Cigarû-Kupczyste Tilżėje,

Kaliedu

Szwentiems!

Geriausi **Cukara** Stukiuse bey pagal Swarą, **kampinė Cukarą, smulkų Cukarą, Stukeliû Cukarą, maltą (sutrinta) Cukara,** geras saldzes **Pliumes** nu 10 Pf. uż Swarą prasidedant, stambius **Rysius,** didzes **Razinkes** bey **Korintus, Wyżniû-Kreidą** kaip ir dideli Logari

Kapijos Pupu

nu gero Szmoko, prisiulau, nors Prekes pabringo, dar wis ant senujû pigiujû Prekiû.

Toliaus prisiulau gerą **Rumą, Konjaką, Likėrus, Wynus** bey wisokeropus kitus Gėrimus, kaip ir **Cigarus** pigiausey

Carl Pieck,
Tilżėje,
Wokieczių Ulyczioj Nr. 23.

Kaliedu

Szwentiems

prisiulau:

Cukara,
Mużkebota,
Pliumes nu 10 Pf. prasid
Razinkes,
Korintus

labay pigey

August Mickinu,
Tilżėje.

Abonnements-Einladung.

Mit dem 1. Januar 1888 beginnt die sechsmal wöchentlich erscheinende

„Tilsiter Zeitung"

mit den 4 Beiblättern:

Illustriertes Unterhaltungsblatt
(wöchentlich),
Landwirtschaftliche Mitteilungen
(wöchentlich),
Mode und Heim
(2 mal monatlich)
und
Frauenblatt
(wöchentlich)

ihren **48. Jahrgang.**

Die interessanten **„Skizzen zu einer Geschichte Tilsits"** werden im nächsten Quartale fortgesetzt werden. Ferner wird von Neujahr ab der spannende Originalroman **„Marion"** von der beliebten Schriftstellerin Marie Romany zum Abdruck gebracht werden.

Neu hinzutretenden hiesigen Abonnenten wird die „Tilsiter Zeitung" bis Neujahr gratis geliefert.

Der **Abonnementspreis** beträgt vierteljährlich in Tilsit bei der Expedition, sowie in **Ragnit** und in **Heinrichswalde** bei den bekannten Agenturen **2 Mk. 50 Pfg.,** mit Botenlohn **2 Mk. 75 Pfg.,** bei allen Kaiserl. Postanstalten **3 Mark,** durch den Postboten bezogen **3 Mark 40 Pfg.**

Diejenigen hiesigen Abonnenten, welche den Abonnementsbetrag für ein ganzes Jahr vorausbezahlen, erhalten einen **Familienkalender für 1888** als Gratiszugabe.

Anzeigen finden durch die Tilsiter Zeitung die weiteste und wirksamste Verbreitung.

Auflage 2960 Exemplare.

Jul. Schlagowsky,

Tilżėje, aukżtojoj Ulyczioj, skersay prież Lietuv. Bażnyczią prisiulo pripażystamay geriausiame Tawore ir ant pigiausiû Prekiû:

Kapijôs,
Cziedyjimo Kapijôs,
Cukorijôs,
Cukaro,
Faryno (Mużkebodês),
Pliumiû,
Razyniû,
Karintû,
Rysiû,
Wyżniû Kreidôs,
Pliumiû Kreidôs,
Zwakiû,
Wyno,
Rumo bey Konjako,
Likėro bey
ruginio Brangwyno,
Cigarû bey Tabakû.

Silkiu.

Progai atsitropyjus isipirkau aż didi Szmotą żwieżiû, ypatiżkay gerû riebiusiû Silkiû uż gerb Prekę ir prisiulau wisas Zortas ant pigiausiû Prekiû.

Julius Schlagowsky.

Sechzig Kirchenlieder
für die Schule.
Vorräthig bei
J. Reyländer & Sohn,
Tilsit.

Prisiulau

Crownbrand-Ihlen-

Silkes

po 21 Marki uż Baczką

Brol. Westphal,
Tilżėje, Wandens-Ulycz. Nr. 6.

Liekarstwa, wadinama
Dr. Spranger'sche

Heilsalbe,

iżgydo kożną Ronę be jokio Skirtumo, piktus Pirżtus, Szalczio Iżgrėbimą, senas Kojû bey kitokes Ronas, padaro, kad ne Miesą żiaugtu, iżtraukia wisus Skaudulius be jokio Pjowimo, prider ir Kosului bey Traukimui labay żiauney.

Gaunama kûne wisose Aptiekose Dejelėse po 50 Pf.

Wyriausia Pardawimo-Wieta prie Aptiekoraus Kahle Karaliauczuje.

Für die Redaktion verantwortlich: G. Raudonus in Tilsit. (Beilage.) Druck und Verlag von J. Reyländer & Sohn in Tilsit.

Pridelka prie № 50 „Tilzes Keleiwjo“.

Tilžėje, 16. Decemberi.

Iß Wokietijôs Ciecorystės Saimo.

6. Susiėjimas nu 2. Decemberio.

Zėg. 11. Prie Bundėsrotôs Stalo sėd: Ministerei Drs. Lucius bey v. Scholz.

Ant Dienôs Dawado stow: pirmasis Apmastymas Zokano-Užmanymo dėley Pertaisymo Muito-Mokesniû Dawado (Padidinimo Jawû Muito).

Dep. Leemann (nac.-lib.) dėley jo sunkiôs Kalbôs menkay permanomas tiera. Jis iśguldo, kad tas Paminėjimas, buk Muito-Padidinimas tikt didiesiems Grunto-Apturėtojiems ant Gero tepareinąs, be jokiôs Teisybės i Tarpą esąs kiśamas. Jis priweda Paweikslus nu keliû du iki trijû Hektarû didziû Ukiû, pagal kurius matyti galima esą, kad Laukininkai ne menką Szmotą Jawû ant Pardawimo statantis. Majesnieji Gaspadorei todėl ypatiśką Naudą iś Muito-Padidinimo turėsentis. Esą sakoma, kad dabarnykśtysis Apturėtojis, kursai rasi daug per brangey pirkęs, i bėdningus Pasilaikymus parėjęs, tay turys prie patiės Apturėtojo Persikeitimas nusidûti. Toktai esą ale labay apmislytins Dalyks prie buriśkû Pasilaikymû, nės Apturėtojui persikeicziant Priegada arty esanti, kad Burû Ukei powisam prapulti galentis. Tůmi Laukininkû Stonas i tą Priegadą pareitu, kad jis su Czėsu wis menkyn eitu, musû wisotiniems Pasilaikymams ant Iśkadôs. Kalbėtojis todėl ney jokiôs kitôs Pagalbôs Zemės Gaspadorystei nematąs kaip tikt Muito-Paaukśtinimą.

Dep. Singer (Soc.): Kad pirma nu wisû Kozelnyczių gerôs Pjutiės meldziama buwo, tay dabar ta geroji Pjutis Priežastimi ant Muito-Padidinimo pastoja. N'esą rods kokiû teip wadinamû zocialpolytiśkû Prowyjimû prie śito Užmanymo prisibijoma; reiktu todėl ale ir geray apsidaboti, kad Zmoniems apatinusiû Stonû ne reikalingiausieji Gywastiės Iślaikymo Dalykai pabranginami butu. Mes matome śitame Užmanyme Naśtôs Uždėjimą Zmoniû Skilwiui, kursai tikt menkai Dalei ant Gero tepareina. Jawû Muitas yra daugiausey nu tujû pajuntamas, kuriû wyriausis Maistas iś Dûnôs pasidaro, ir nu tujû, kurie skaitlingą Familyją tur. Yra nusidwitina, kad Deputierts wieno bėdniausiusiû Ciecorystės Walsczių, kur Zmones kûne Badą kenczia, kad Deputierts Gehlert už śitą Užmanymą kalba. Pons Gehlerts dumoja, kad Algos pasiaukśtysfenczios, jey Muitai padidinti busentis. Tay ale niera Tiesa, Algos nepasiaukśtys, bet rasi dar jû daugiaus jemyn puls. Darbo Dûtojei per Maśynû Pagerinimus wis menkiaus Darbininkû bepriwalysentis ir Algas jemyn spausentis. Kam pareina śitas Užmanymas ant Gero? Aś laikaus prie Aprokawimo Pono v. Minnigerode, kursai aprokawęs yra, kad kasdien ant kojno Gywatininko Galwôs $1^1/_2$ Swaro Dûnôs pareina. Muitai taigi daugiausey dirbanczių̃sius Zmones apsunkina. Jey Zemės Gaspadorystе Bėdą kenczia ir po Gruntśteyrės Spaudimu stow, kodėl tada dawadni Jėmimo-Szteyre niera iwedama. Mes ant to mielay drauge gelbėtumbim. Tay yra ale wiena Kartą Keikimas netiesogey mokamųjû Mokesniû Dawado, kad jisai wis iś naujo Nepasiturenczių̃sus spaudzia. Mes turime prie to pasilikti, kad prie tokio Prekės Paaukśtinimo tikt 25 Pracentai Zemės Gaspadoriû Naudôs teturėtu, o tai butu didieji Grunto-Apturėtojei, kuriû Jėmimas iś Daliės nu Szteyrės walnas pasiliekta.

Dep. Drs. v. Frege (wok.-konz.): Szlu-jauninkai ant Zemės dar daug geriaus tur nekaip Darbininkai Miestuse. (Labay Tiesa! po Deśinės.) Todėl ir Zocialdemokratai ant Zemės dar niera iśsiplatinę. Zakśû Zeme tur tokį Jėmimo-Szteyrę, kaip ji nu Dep. Singer buwo praśoma, toliaus tėnay Arwawimo-Szteyre bey tam lygi Zokanai randasi, o tikt prie to wisako Zemės Gaspadorystе atbulyn eina. (Labay Tiesa! po Deśinės.) Ciecorystės Saimas stow śendien prie labay swarbaus Atsudyjimo. Bėdningasis Zemės Gaspadorystės Pasilaikymas nu pat Meto 1879 teip labay pasididinęs yra, kad nieks tokiam Iśpaźinimui nebigal prieśtarauti. (Prieśtarawimas po Kairės, Pritarimas po Deśinės.) Zemės Gaspadorystе kenczia po didziu Prekiû Nuspaudimu; per iś Amerikôs bey Indijôs pargabentûsius pigesniûsus Jawus tokiai Prekiû Numazinimas yra atsiradęs. Darbo-Kaśtos bey Frakte tokios menkios yra, kad Preke swetimųjû Jawû ant wokiśkojo Turgaus daug menkesne yra kaip wokiśkoses Darbo-Kaśtos. Dėl to Jawû Muitai ikiśiol sawo Prowyjimus neiśtaise. Preke swetimųjû Jawû buwo aukśczіausey 30 Pracentû uždėtojo Muito menkesne kaip musû Zemės Preke. Jey mes Muitą numazytumbim, tay Maskolija sawo Prekę padidintu. Italijoj tape Malimo-Szteyre atmesta, o Dûna tikt pigesne nepastojo. Teip ir prie musû po Malimo-Szteyrės Atmetimo nusidawe. Laukininks tur nepakajings pastoti, matydams, kad Jawus bepardûdant Akiės Mirksnyje Jawai 20 iki 30 Praceutû pigesni pastoj. Aś lukurauju, kad prie śito Užmanymo prisiduraut dawadnus Pertaisyms bey gruntings Uždabojims teip wadinamosės Produktû Berźės (prie kuriôs ir Jawai pardûdami yra) praśomas bus. Užmanyms tur greitay buti atliektamas. Aś bey mano Prietelei už tay nenorime Kaltybę ant sawės imti, jey per Komisiono Susitrotyjimus tas Dalyks i Tolumą nutesamas taptu. Mėginkite dar Kartą, ar Jus už tay norite užsistowėti. (Pritarimas po Deśinės.)

Dep. Barth (wok.-walns): Teip geray, kaip Zemės Gaspadorei sakos, kad jie Bėdoj esantis, ir praśo, kad jû dėley kitos Produkciono Szakos jiems ant Gero nu sawo Sywo atdûti turenczios, teip ir wisos kitos Produkciono Szakos nu Bėdôs Pasilaikymû kalbėti ir Pagalbôs, kitiems ant Naśtôs pûlanczіôs, praśyti galėtu. Iś to atsieina, kad jey ir iś Tikro Zemės Gaspadorystе Bėdoje rastûs, dar Priwalingumo nebutu, kitas Produkciono Szakas jei ant Pagalbôs priwersti. Tokiai wisotins Bėdôs Pasilaikyms ale ir niekubudu niera iśrodyts, toktai matome Iśguldymuse nacionalliberaliśkojo Pono Geibel. Yra wis nu to sakoma, kad Darbo Kaśtos didesnios už paczes Jawû Prekes esanczios. Toktai ale ney jokiu Budu niera iśrodyta, nės kaip aukśtos Darbo-Kaśtos pastoja, tay niera teip lengwey ir twirtay pasakyti. Du powisam prie wiens antro gulenczіu Gruntstukiu gal powisam śirtas Darbo-Kaśtas turėti. Czionay ir niera koks Klausyms dėl Winingės Pritelkimo Zemės Gaspadoriems. Preke Grunto-Apturėjimo tur paaukśtinta buti. Tay yra wisas Apsiėmimas, kurio prie Jawû Muito yra jėśkoma. Pirma tam prieśtaraujama buwo, kad Muitas Prekes padidysęs. Dabar atwiray prisipaźystama tampa, kad tokiai Apsiėmimas tûkart buwęs. Tay yra Dėkawonės wertas Daikts. Jey babar sakoma: „Kad Burs Piningû tur, tay tur wisas Swiets Piningû!“ tay tas Priežodis śiczion tikt teipo teiśsimano: „Dûk man śimtą Markiû, tay aś prie Tawės ką pirksiu.“ (Jûksmas). Dwarionys juk pirma tus Piningus iśleisti turės, jey jie Darbo už tus tur gauti. Taigi wiena Zmoniû Dalis weltû ir dykay dirbti tur, jelb ant Grunto bey Zemės iśdûtiejі Piningai geriaus apsitrėsûtu. (Labay Tiesa! po Kairės.) Kožnas Sargybės Muitas yra Darbo Apśteyrіawimas Piningû Turentiesiems ant Naudôs, ar tay Industrijoj arba ir Zemės Gaspadorystėj butu. Darbininkai tur nekurę Dalę sawo Darbo nûprosnay tam Zemės Gaspadorui ant Gero atlikti, kursai daugiaus Jawû augina, kaip jisai pats priwalo. (Pons von Helldorff prisaukia: Kur pasiliekta cze Jawû Auginimas!) Jawû Auginimas prie to pilnay bestowys gal pasilikti, nės jam yra wis lyg daug, ar Grunto Prekiû juk ney joks žemėsgaspadoriśkas Padabojimas niera? Ar rasi Randorus už tay pasirupina, kad Randôs Preke kiek tikt galima aukśta yra) Powisam antreip su tûm Dalyku stow. (Pritarimas po Kairės.)

Dep. v. Kardorff (nu Reichsp.): Pirm manės Kalbėjusysis prieś tay ginasi, kad Zemės Gaspadorystе Bėdoje esanti; tay yra tie patys Kalbesei, kurie Mete 1879 prieś Industrijôs Sargybės Muitus minawojami buwo. Zemės Gaspadorystе yra paskutiniuse Metuse Szimtus Miljonû sawo Jėmimuse prapuldziusi. Ką paženklina tam prieśais tas menkasis Daugiausuždėjimas, kursai prie Zalnierystės Waldziôs Jawus beiperkant pasidaro? Pons Rickerts sako, Wokietija esanti Industrijôs Waldzia. Jey Wokietija toktai iś tikro pastotu ir nu Pono Rickerto bey jo Prieteliû waldoma butu, tay Industrijôs Wyrai rasi dar daugiaus Weidą kraipytu, kaip dabar prie śito Užmanymo dėley nepritenkanczio Iśpaźinimo. Pons Rickerts yra Wieteninks per wisas Zemes warancziosės Kupczystės. Jisai yra per sawo Nuśtimawimą prieś Gelziės Muitą wokiśkaję Gelziės Industrija kûne i Prapulti nustumęs. Wokietija dar tebiera Zemės Gaspadorystę waranti Zeme. Englante yra Geidawimas Pono Barth iśpildytas: Burai yra prapûlę, wisa Zeme keliû Dwarioniû Rankose randasi. Walnujû Partija nor wisus konzerwatywiśkûsius Burus prawaryti. Jie praśo, kad kiti Burai turentis pareiti. Wienok ney jokie kiti nepareis kaip didieji Piningoczei. Prancuzijoj bey Amerikoj butu Kožnas iśjûkiamas, kurs su tokeis Iśguldymais pareitu kaip Pons Barth; tėnay Zmones labay geray permano, kad Zemės Gaspadorystе Istangôs tur palaikyti, jelb Industrijôs Dalykus wartoti galėtu. Englanto Industrija labay sunkey pajusti

gawo, kad didysis Skaitlus ant Laukû esanczjû nu Swieto yra prapûlęs. Aß tus Paſlaikymus, po kureis musû Zemės Gaspadoryſte wargſta, jau Mete 1880 popirma prarakawau. Buwo ſakoma, kad wiſi Muito-Padidinimai Zemės Gaspadoryſtei ant Ißkadôs derėję. Beje Prekes wis daugiaus żemyn pûla; kad aß ale ant tokiû Zemiû nużwelgu, kur ney jokiû Muitû niera, tay ſtow tėnay dar pikcziaus. Aß negaliu Kaltybę dėl to użſiimti, jey Użmanymas atmeſtas taptu. Tada Berże wėl ſawo Szpiela ſu bėdnaiſeis Laukininkais pradėtu waryti ir Prekes teip żemay nuwarytu, kad Szimtû Tukſtanczei greczniû Laukininkû i Wargą pareitu, nes dabar Bėrże negirdėtay didżius Zopoſtus maſtoliſkû Jawû tur. Użmanymo Priėmimas bent ant Walandôs Prekiems pagelbėtu. (Pritarimas po Deßinės, Prießtarawims po Kairės.)

Miniſteris Drs. Lucius: Jey toktai Tieſa butu, kad tikt menka Grunto-Apturėtojû Dalis nu to Użmanymo Naudôs teturėtu, tay butu toktai ſunkiauſis Kaltinimas, kuri miſlytis galime. Iſßioliſkieji Tyrinėjimai powiſam kitką ißrode. Jey tikt ant kokiôs Klaſû Naudôs tebutu dabojama, tay ſuſiwienyjuſioſes Waldziôs tą Użmanymą nebutu niekados padariuſios ir niekados Cieeoryſtės Saimo Balſû Daugumas tam nebutu pritarės. Aißkey matomaſis Sujudimas dėl Priewolės tokio Zokano yra geriauſis Liudymas uż tay, kad ne ant Naudôs didżiuſiû Grunto-Apturėtojû dabojama yra. Didesnieji Grunto-Apturėtojei per didyji Sujudimą tarp mażesnujû Ukininkû ant Muito Padidinimo paraginti tape. Wakar aß apie Skaitliu ant geriktißko Pardawimo parėjuſujû Ukiû kalbėjau. Tas Skaitlus niera pilnas, ale be Wercziôs tokſai Suſtatymas niera. Geriktißkieji Pardawimai dar daug ſtaitlingeſni butu, kad wiſados geriktißkaſis Pardawimas nuſidûtu. Wienok taſai daug Kartû nenuſidûda, kadangi Piningû Praßytojei ne wiſados patys Lauką ant ſawės imtis nor. — Aukßtumas Muito Padidinimo niera per aukßtas. Aß miſlyju, kad geriauſis Daikts bus, ßi Dalyką teip greitay kaip galima atlikti, ar tas Użmanymas priimams arba atmetams butu. Aß baigiûs ſu tum Welyjimu, kad Komiſions po ſawo Suſirotyjimo tą Użmanymą neperkeiſtame Pawidale priimtu.

Dep. Graf (nac.-lib.) tarp kitako ſako, kad jo Tėwißkėj Skaitlus tokiû Gaspadoryſcziû, kurios ne daugiaus Jawû augina, kaip jos paczios priwalo, daug didesnis eſqs kaip kitoj Wokietijoj. Jo Kampe todėl ir Laukininkai daugiauſey prieß Muito-Padidinimą eſantis ißſitarę. Jey ale rytinicoms Prowincoms, kurioſe menkay Induſtrijôs i'eſą randama, dėley Maſkolijôs Artybės pagelbėti reikia, tay paſidaryſenti ta Pagalba wiſugeriauſey tame, kad toms Prowincoms Gelżkelei bey Karnoles buſenczios budawojamos; Zemės Gaspadoryſtės Kaßtos tada dėley lengweſniojo Apſiėjimo ſu tolimeſnioju Swietu menkeſnios paſtoſenczios. Jis todėl prieß Użmanymą ßtimûti turys.

Keliems Deputiertams dar uż bey prieß Użmanymą kalbėjus, tape Użmanyms wienam Komiſionui, iß 28 Draugſanariû paſidarancziam, padûtas. Draugſanarei rytoj ant Zėg. 2 ſtirami bus.

(Kaip Skaitytojei dabar Zine gauna, yra Użmanymas nu Komiſiono tikt jau po Apmaſtymo pirmujû Paragropû atmeſtas.)

Priſaikintujû Sudzia Tilżėje.

[Pirmoji Diena.] Po Wedimu Pono Landgeriktės Direkterio Reinbergerio tape paſkûjyſis Priſaikintujû Suſiėjimas ßime Mete atwertas. Popirma parėjo i Prowa Berns Jurgis Labrence iß Tilżės Pruſû dėley tyczjomis daryto Użdegimo. — Naktyje nu 4. ant 5. Septemberio ß. M. Widurnakczio Laike tape Mieſczionys per Ugniės Lermą pażadinti; Ugnis buwo prie Maluneninko Plotôs Tilżės Pruſûſe kiluſi, kuri Staldi bey Skunę, po wienu Stogu eſanczę, i Pelenus pawerte. Ugnis buwo ant Klono paſidariuſi. Wartai rods buwo użdaryti, mażoſes Durikes ant Lauko Puſės ale atwiros, koktoi Apkaltintaſis żinojo. Sziſai Wakare pirm Ugniės Tilżės Pruſûſe wienoj Karczjamoj użſilaike, iß kur jis ant kokiû Zėg. 11 Namon paėjęs. Kadangi Stalbzio Durys użrakintos buwuſios, tay jis per wieną Muro Plyßę i Staldi iėjęs. Szita Plyßė nebuwo użdaryta ir jeib ſwetims Żmogus per ję i Widu neiſigautu, buwo Murininko Mokyntinis Sch., kurſai Staldyj tą Nakti miegojo, prie Plyßės Szakę iduręs. Kaip Waikins iß Miego pabudo ir Gaiſrą ißwydo, mate jis, kad Durys mażumą atdarytos, Szake ale dar toj paczioj Wietoj tebibuwo. Per wirßuy minėtaję Plyßę niekš, neygi mażiauſis Żmogus negalėjo perſigauti. Tûjau po Ugniės Ißſikėlimo Apkaltintaſis wiſotinay apſirėdęs aplinkuy waikßtinėjo. Jis ſakos, kad anq Wakarą per minėtaję Plyßę i Staldi ilindęs, bandęs Waikinq Sch., kurſai jo Lowoj gulėjęs, pażadinti; ale toktai nûproſna buwus. Jis todėl ßale Lowos atſigulęs ir tikt tada tepabudęs, kol Ugniės Kibirkßtys per Plyßę i Staldi ipûluſios. Potam jis wėl tûm paczju Keliu, kaip kad iėjęs, teipo ir ißėjęs. Tas Papaſakojimas ale jam nebuwo wieryjamas, nės Dyws butu buwęs, kad Waikins Sch. nu to Wiſko niekq nebutu numanęs. Apkaltintaſis buwo Girtûklis ir nedawadnus Szlużauninks. Jis norėjo iß Szlużbôs atſtoti, negawo ale ant to nu ſawo Gaspadoriaus Jwelyjimo. Jis todėl patſai iß Szlużmôs atſtojęs aplinkuy walkiojos. Per tuleropos Ißſitarimus jis numanyti dawe, kad jis Kaltininks buwo. Teip jis wieną Dieną ſawo Gaspadoriu klauſe, kaip aukßtay jis Trobas i Ugniės Skryne ipirkęs eſqs. Potam jis ſakęs, kad jis Mokyntinis butu, tay jis Maluną użdegtu. O kaip Gaspadorus jam ſakęs, kad jis tada i Kalėjimą pareiſęs, jis atſiliepęs: „Kad niekš niera matęs, kas ißrodys; jey pats ſawę neißſidûdi.“ Apkaltintaſis tape ant 1 Meto bey 9 Mėneſiû Cukturės bey Prapuldymo Garbės Teiſybiû ant 3 Metû praſudytas.

[Antroji Diena.] Dėley żinomay darytôs neteiſiôs Prieſėgôs bey Prigawimo kaltinamas ſtojos Lioſeninks Mikelis Uigßys po Priſaikintaiſeis. Ruima mums neiwelyja, wiſą tą ſu didżiauſiu Buklumu darytaję Klaſtą apraßyti. Priſaikintieji Apkaltintaji per kaltą ißrado ir Sudzia ji ſu 2 Metu 4 Mėneſeis Cukturės bey 3 Metais Garbės Prapuldymo pakorawojo.

[Treczioji Diena.] Murininko-Mokyntinis Eduards Müntelis iß Kreywėnû buwo tyczjomis daryto bey bandyto Użdegimo kaltinamas. Wakaro Adynoſe 16. Septemberio ß. M. nudege po wienu Stogu eſanczjoji Gywenimo- bey Gaspadoryſtės Troba Butelninko Raudzio Kreywėnuſe i Plentą. Ugnis buwo Skunės Widuryj atſtraduſi. Skunės Durys rods wiſuczės użdarytos, wienok Lentos Skunės teip toly nu kits kitôs atſtu buwo, kad lengwey per jes ſu Ranka pertwerti galima buwo. Tûjau Kaltinimas ant Apkaltintojo lenkės, kurſai ir iß tikro kaltas ißraſtas tape. Jiſai per Dieną prie Ukininko Dilbôs dirbęs ir Wakare ſu Darbo-Draugais i Karczjamą nuėjęs buwo. Iß ten Müntelis wiens pats Namon paėjo, Taku ant ſawo Gywenimo linkay eidams. Toktai nuſidawe ant kokio Żėgoriaus 7 ir Apkaltintaſis potam tikt tada matomas tebuwo, kaip Troba pilnoſe Liepſnoſe ſtowėjo. Ką jis Tarpe darės, tay negalėjo jis pilnay ißrodyti ir wis ſawo patiės Zodziems prießtarawo. Kaip ta Troba jau kûne powiſam nudegusi buwo, ſtojos Gaspadine Dilbėne i ſawo Darżą, jeib matytu, ar jôs Troboms ne Priegada artinaſi. Tam patime Akiės Mirkſnyje pamate ji prie ſawo Skunės aißkę Szwieſą, kuri wienok weikey prapûle. Toktai Dilbėne ſawo Kudikiems papaſakojo. Jôs Sunus ėjo nu Kiemo Puſės ant Klono, o tam paczjame Akiės Mirkſnyj Apkaltintaſis teip greitay kaip tikt galėdams per Klono Duris ßalin ißbėgo. Nors jis ir perſekinėjamas buwo, tay tikt ji nieks neſugawo. Jis ſakos, kad tėnay ſawo ſußlapiuſiûſus Drabużius dżiowinti norėjęs, koktai jam menkay wieryjamn tebuwo. Wakare pirm Ugniės jau Apkaltintaſis Lioſeninkui Sch. ſakęs buwo, kad ßendien prie Gaspadoriaus Schulco degſę. Kaip anſai ji dėl to graudenęs, ſakęs Apkaltintaſis „wiens ßendien turėjęs degti, kad ne Schulcas, tay kits, tikt te reikia Wakare ant Kalno laukan ißeiti, tay buſę Ugnis matoma.“ Wieną kitą Syki, kaip jis wėl graudenamas buwo, kad nu Użdegimo ſaugotûs, kadangi jis ßeip i Kalėjimą pareiſęs, jis ßitelpo atſiliepęs: „Yra geriaus Kalėjime ſėdėti, nekaip per Metus Żalnierumi buti.“ Iß tikro butu Apkaltintaſis ßi Rudenį prie Żalnieriû itraukias tapęs. Jiſai jau pirm ilgoko Czėſo dėley Użdegimo iß N'apſidabojimo ſu 6 Mėneſeis Kalėjimo pakorawotas yra. Priſaikintieji ji tyczjomis daryto Użdegimo kaltu ißrado, bet dėley bandytojo Użdegimo jis walns ißėjo, o Sudzia ji ant 1 Meto 9 Mėneſiû Cukturės bey 3 Metû Garbės Prapuldymo nuſudyjo.

[Ketwirtoji Diena.] Po użdarytomis Durimis dėley Padabojimo ant Wieżlybyſtės tape Ukininkui Wiliui Ribaczui iß Pagulbynû bey Agentui Reinhold Woywod iß Wißwilės Prowa laikoma. Ribatis dėley bandyto Gwoltyjimo ant 6 Mėneſiû, o Woywods dėley Pagelbėjimo ant 3 Mėneſiû Kalėjimo nuſudytu tape.

[Penktoji Diena.] Jr Prowa prieß Gaspadoriaus Sunu Kakßi iß Gudû tape po użdarytomis Durimis wedama. Pagal atwiray apſakytaji Nuſudyjimą Kakßys dėley Nuſidėjimo prieß Wieżlybyſtę ant 3 Metû Cukturės ir 4 Metû Garbės Prapuldymo praſudytas tape. Prie ßitôs Prowôs 4 Liudininkai teip ſunkey ſawo Kalboje ſuſigawo, kad jie dėley żinomay darytôs neteiſiôs Prieſėgôs tûjau ant Perjėßkojimo i Kalėjimą iſsodinti tape. Wiſas Graudenimas nu neteiſaus Liudymo buwo prie ßiû Liudininkû nûproſnas buwęs.

[Szeßtoji Diena.] Mieſeninks Alberts Noringis iß Unter-Eiſelių dėley Ißwerżimo bey bandyto Prigawimo nu Priſaikintujû kaltu ißraſtas ir nu Sudziôs ant 1 Meto 4 Mėneſiû Cukturės bey 2 Metû Garbės Prapuldymo praſudytas tape.

(Dar ne wiſtas.)

Iß Lietuwôs bey abiejû Prusû Prowincû.

Trapėnuſe, 5. Dec. Wakar Wakare po Zėg. 11 pażadino Ugniės Lerma musû patlab i Atilsi paſidawuſiûſus Gywatininkus.

Ugnis Kiemo Widuryj radosi. Su Skune bey Staldziu po wienu Stogu esanczioji Stadala Pono Pöck stowėjo skaistose Liepsnose. Kliės Mirksnyj wisi Kiemo Gywatininkai prie Ugniės susibėgę buwo. Nors prie deganczioses Trobos niekų nebibuwo gulima gelbėti, tay tikt pirm wisako už tai rupinti reikėjo, kad arty stowenczioji Gywenamoji dėley didziojo Karszczio neužsidegtu. Tikt su Pridėjimu wisos Sylos tepasiseke, Ugni atlaikyti. Wėjui ję ant Szaliės bewarant. Nauja Priegada tiems Butams parėjo, kurie po Wėjui radosi, nės nors ją Atstumas nu Ugniės Wietos ir ne menkas, tay tikt Wėjas Daugybę Kibirkszczių aplinkuy barste. Daug Wietose su Sziaudais klotieji Stogai užsidege, tape ale wėl greitay išgesyti. Karcziumeninks Pons Pöck per tą Ugni ne menką Iszkadų sulauke, kadangi Trobos tikt miernay i Ugniės Skrynę ipirktos tebuwo. Tarp kitako sudege wiena Karwe, wiens Zoposas Tawors ir kellos Wiszios.

Kaukėnuse, 5. Dec. Praėjusoj Nedėlėj tape ßiczion nu Miesos Perżiurėtojo Pono Kampe wiena Mieseninkui E. priklausanti Kiaule per labay trikynųta išrasta ir pagal Policijos Padawadyjimą supustyta. Apturetojui iß to ney joki Priegada nepasidaro, kadangi ta Kiaule prieß Trikynus ipirkta buwo. Szieczion jau atkartotinay trikynųtos Kiaules išrastos tape; todėl ne gana galime graudenti, ne wienat Kiaules perżiurėti, bet jes ir prieß Trikynų Iszkadų ipirkti dūti.

Kaukėnuse, 8. Dec. Priegadingoses Kudikių Ligos, kaip antay Diphtheritis bey Szarlaks musų Kieme dar wis Gimdytojiems ant Iszgaiscio ponawoja. Wasaros Pabaigoj nu tokių Apsirgimų rods nieko nebibuwo girdima, ale dabar Sweikatai labay iškadingoji Pagaba Mažųsius i didęg Priegadą pargabena.

Ginnißkiuse, 7. Dec. Wakar po Pėtų ėjo Zwejei Mielke bey Rupß iß Karcewißkių i Ginnißkius, jeib podraug su Mokytoju paprastoju Budu Nemune Malkos żwejotu. Sriowei ale smarkey beplėßaut Laiwe Sėdentieji su Wėjo Skubrumu per i Upę ibudawotąji Damą persmogti budami, prißauke Rupßui, kad jis Wirwę drutay laikytu; ßeip wisa Malka prapulsenti. Rupßui buwo Gromatneßis Symants ant Pagalbos prißokęs; pirmkol ale jis trikdinti galėjo, buwo jau R. nu Malkos i Sriowę iplėßts. Kadangi R. gers Plaukėjas buwo, tay jis su Pridėjimu wisos sawo Sylos ant Wandens wirßuy išsilaikyti bande; wienok Malka, prie kuriös jis pririßts buwo, ji wis i Gelmę nustume, Tay išwydo Symants wienę Laiwukų pas Krantą, išoko i taji, nusistume su wienu Kolu i Wandeni ant Rupßio linkay ir išgelbėjo ji, patsai Gywasties Priegadoj budams. R. dabar sunkey serga. Ta Malka, kuri menkiausey 150 Mk. werta buwo, tarp Upės Damų istriguss radosi; ji turėjo buti supjaustoma, jeib menkiausey Wirwes išgelbėtos butu.

Iß Szakunų Parapijos, 6. Dec. 2. 3. bey 4. ß. M. ir czionay didis iß Wakarų pareinas Szturms siautėjo. Pirm keliū Metų tokßai Szturms trumpame Czėse ant Mariū linkay gulenczeię Dalę musų Parapijos, kaip ir Dales nu Kaukėnų bey Lapynių Parapijos giley su Wandenimi apdenge, koktai po Pabudawojimo nu Szuderaiczių ant Karklės linkay einanczioses Szasijos powisam pasiliowe. Dabar tikt żemay gulenczioses Plewos nu Wandens tiera atsiekamos, su Sėkla apsėtoji Dirwa ale nu Dwano walna pasilieka. Prie didziujų atgal prasiplatinusiusių Twanų pastutiniuse 10 Metuse, butent prie Twanų nu 15. Nowemberio iki 6. Decemberio 1880 bey nu 9. iki 18. Mercodauglausioses Jawų Dirwos per Nedėles po Wandenimi stowėjo ir Sėkla prie to supuwo. Ant Plewų Wandų Zoles Szakuis supustyjo. Menkay tegalime lukurauti, kad Mares su Damu (Pylimu) itwertos tapsenezios. Kad ale nu Szasijos tarp Kaukėnų bey Lapynių, rasi nu Lapynių prasidedant, iki Szasijos tarp Szuderaiczių bey Karklės, rast iki Kalninkų nutenkant, Szasije budawojama butu, tay Pawasaryj Twanas ir iß Gilijos Upės atlaikomas taptu, kursai toks macnus neliūbj pastoti kaip iß Rusnės Sriowės pareinantysis.

Stankißkiuse, 30. Now. Per Nowemberyj prasidėjusyjį Szalti, kaip mislytis galime, ßiczion wėl Szaltarpis prasidėjo. Kintų Parapijos pietinysis Gals todėl nu sawo Szilokarcziamos Kreizo-Miestelio powisam atskirts buwo. Rods prie Sakuczių wiens Parwazas randasi, kursai Keliaujanczius per Minijos Upę perkela. Tas Parwazas ale teip prastay tiera italsytas, kad Perkėlimas dabarnykßcziame Czėse tikt su Priegada tegal nusidūti. Kaip dabar girdime, bus pas Sakuczius weikey twirts Tiltas per Minijų budawojams, kuriam Prowincos Wieteninkų Saimas ne menkų Szmotų Piningų iwelyjęs, kadangi ßis Kreizas neisteng, Budawonę wienat ant sawo patės Kaßtų atlikti.

Karalianczuje, 9. Dec. [Kraujo-Apnūdyjimas per wienę Spilgą.] Wiena jauna Ziupone ßime Mieste buwo sawo wirßūy prie Krutinės pritenkantyji Szurßto Galą su Spilga prie Drabužių pasidrutinusi ir prieg to su Spilgos smailioju Galu per Rankę sterpay persibrėżusi. Tas menkasis Ironyjims iß Pradzios tokiaus nebibuwo padabojamas, iki po trumpo Czėso Skaudėjimai atsirado, kurie tą Ziuponę priwerte, prie Liekoraus Pagalbos jėßkoti. Ant Nepalaimos Liekorus tikt po daug Zygių tebuwo Namėj randamas, o per tą Užsitrukdinimą Putmenys jau wisą Rankę sugrėbusios buwo, teip kad prie Apżwalgymo Ranka toki stora buwo pastojusi, kad Rankowe nupjaunama turėjo buti. Liekorui rods dar pasiseke, Rankę išgelbėti, ale ta Ziupone per keles Nedėles didziausius Skaudėjimus ištriwoti turėjo.

Nu kurßißkusų Kopū, 6. Dec. Didis Szturms, kursai Subatoj pikcziausey siautėjo, ponawojo per wisą praėjusejį Nedelę. Musų Zwejei todėl Naktiės Czėse su Zwejyba apsistoti turėjo. Dienos Laike jie prieß Szturmą tikt geriaus apsisaugoti galėjo. Subatoj ant Kopū Smiltis, Wandų bey Oras kaip nepermatoms Sumißims pasirode. Waltes, kurios Pėtų Laike ant Mariū buwo, galėjo nu Palaimos sakyti, kad jos Krantą atsiekusios i Sargybę parėjo. Wienam Nidos Zwejui, kursai iß Klaipėdos Namon gryżo, tape Pakelyj wisas Żėglis perplėßts. Wiens kits, kurs i Klaipėdą keliawo, turėjo pas Preil ant Krantos nusigelbėti ir pėsczioms atgalgryßti.

Szwieżiausosios Żines.

Berlyne, 13. Dec. Ciecorystės Saime ßendien jau antrasis Apmastymas Užmanymo apie Jawū Muito Padidinimą laikomas buwo. Kas sudumta, dar niera żinoma.

Paryże, 13. Dec Naujoji Ministerija yra po Wedimu nekurio Pono Firard paskirta. Kamaroms ßendien wiens Kaßtas prisiustas tape, pagal kuri naujysis Prezidents Iślaikymą wirßūjo Pakajaus bey Sudeirinimą Partijū Zemės Widuje ypaczey ant Padabojimo priwelyja.

Wyne, 13. Dec. Po Ciecoraus Wedimu ßendien pirm Pėtū antrasis zalnierißkasis Konferencas laikomas tape, kuriam Ercercikis Albrekts, Karo Ministeris Bylandt-Rheydt bey aukßcziausieji Karo-Ministerijos Urėdininkai pribuwo.

Turgaus Preke

nu 10. December 1887.

		Tilżėje		Klaipėdoj	
		M.	₰	M.	₰
Kwėczei	100 Swarū arba 50 Kilogramū	7 20	7 50	5 50	6 —
Rugei		4 80	5 20	3 70	4 —
Miežei		5 30	5 60	3 40	3 70
Awižos		4 40	4 60	2 20	2 70
Żirnei, balt.		5 75	6 25	5 —	5 50
" rain.		7 50	8 —	5 50	6 —
Roputes		1 60	1 80	1 20	1 40
Kiaußei ant Kapos		2 50	— —	3 —	— —
Swiestas		— 90	1 —	1 —	1 10
Kiauliena	uż Swarą	— 45	— 60	— 40	— 50
Jautiena, geriausoji		— 35	— 50	— 60	— 75
Werßiena		— 35	— 45	— 30	— 50
Awiena		— 35	— 40	— 30	— 50
Sziens	uż Centneri	2 —	2 70	1 80	2 —
Szaudai		— —	— —	1 75	2 —
Szaudai uż Kapą		18 —	24 —	— —	— —
Sėmenei uż nauj. Sziep.		7 50	8 50	— —	— —
Timotai uż Centneri		20 —	24 —	— —	— —
Krußtėne, prasta	uż 2 Swarą	— 34	— —	— —	— —
Awiųs Krupai		— 44	— —	— —	— —
Linai uż Centneri		— —	— —	28 —	— —
Malka, minkßta		— —	— —	40 —	44 —
Malka, kieta		— —	— —	44 —	46 —

Berlyno Prekių-Depeße.

Rublis Popieriaus-Piningusę
ant 100 Rbl. . . . . 178 Mk. 30 Pf.

Malkos Pardawimo Termynai

nu 19. iki 25. Dec. 1887.

19. Dec. ant Żeg. 10: Trappönuse, prie Schwellnus, Oberfirßteitjės Trappönn.
20. " " " 11: Ziluse prie Pfeiffenberger, Oberf. Padrojen.
20. " " " 10: Pilkalnėj prie Löffke, Oberfirßterijės Schorellen.
21. " " " 10: Nikolaikuse (Deutsches Haus) Oberfirßterijės Nikolaiken.
21. " " " 10: Laždėnuse prie Meyer, Oberfirßterijės Ußballen.
21. " " " 10: Wandlakuse, Oberfirßterijės Astrawißken.
22. " " " 10: Obelißkiuse, Oberfirßterijės Kranichbruch.

Galime matyti, kaip labay akylu reikia buti! Regensburkyj. Aukßtay pagarbyts Pone! Kaip aß Aptiekoriaus R. Brandto Szweicerpiles iß Aptiekos pasirupinau, turiu aß Jums išsipażinti, kad tai Priprowa yra, kuri mano Paczę nu didziös Smutnybės bey ilgös Ligös išwaluyjo. Szimtus Markių jau Liga mano Paczios yra kaßtawusi, o nu pat Meto 1873 kenczia ji piktą Widurių Liga, kuri per n'išgydoma pażenklinta buwo. Jau tankey wartojau aß teip wadinamases Szweicerpiles, **wienok aß netikrases turiu buti gawęs, kurios nieką nemaczyjo.** Per kokius 3 Mėnesius wartoju aß ale tikroses Szweicerpiles su Wardo Pasiraßymu Richardo Brandto (gaunamas Deželėse po 1 Mk. Aptiekose) ir jau pirmaję Deželę bewartojant mano Pati Palengwinimą pajuto; o dabar yra ji powisam sweika ir jos Liga pasiliowusi; už tay aß Jums didziausios Dėkawones kalts esu. Insų pakarnusis Altendorfer, Regierungos Paslas.

Apsakimai.

Tilżês Keleiwjo

Kalendros

ant Meto

1888,

366 Dienu turenczio,

su Abrozais Preke: **30 Pf.**

gaunamos prie

J. Reyländerio bey Sunaus,

Tilżėje,

kaip ir prie wisû Kalendrû Pardawėjû.

Tilzies Keleiwjo Kalendros

ant Meto **1888**

yra su sekanczeiseis **Abrozeis** iżdabintos:

1) Princas Endriktis ir Princese Irėne iż Hessû, jauniausias susiżadėjęs Poras musû ciecorižkujû Namû.
2) Ant penkesdeżimimetinę Rykawimo Szwentę Englanto Karalėnės Wiktoryjôs.
3) Princas Ferdinands iż Koburkio, naujey sirtasis Bulgarû Kunigaikżtis.
4) Aleksandras I., Bulgarijôs Kunigaikżtis.
5) Milans I., Serbijôs Karalius.
6) Alfred Krupp.

Szale Kalendoriaus bey Jomarkû Sustatymo randasi potam jose sekantieji **grażieji Papasakojimai:** Pasweikinims naujam Metui! — Aukso Macis. — Katras Dywas didesnis? — Sztuka musû Ciecoraus. — Naudingi Pamokinimai. — Apsakimai.

Wisoms **Gaspadorystiems, Ligoniû Kasiems i. t. t.** yra kaip geriausiosi namine **Zmoniû Priprowa** prie: **Puliawimû, Skauduliû, atwirû Ronû, Dederweniû, Kaulo-Edimo, Wėżligės, Drusiôs-Pludimo, Szalczio- bey Ugniės-Ronû, Udôs Neczystumû, Wiżtakiû, Krutinės bey Widuriû Skaudėjimo, Traukimo bey Gėlimo** i. t. t. aukżczlausiose Wietose **urėdiżkay** mėgintasis

Ringelhardt - Glöckneriżkasis Ronu- bey Gydimo-Plosteris*)

nu Szirdiės priwelyjamas. Plosteris gydo **greitay** ir **twirtay.**

*) Su Sargybės Marke ant Deželiû gaunamas po 50 Pf. (podraug su Wartojimo-Pamokinimu) wisose **Tilżės Aptiekose,** toliaus iż Aptiekôs Pono R. Kauffmann, Münchenhofstraße 11; prie H. Kahle, Allstädt. Langgasse 74; bey wisû Aptiekû Karaliaucziuje; H. Lehmann, Katyczuse, R. Groppler, Pilliawoj; kaip ir iż Aptiekû Miestû Allenstein, Bartenstein, Fischhausen, Gumbinnen, Ysrutės, Kaunû, Kraupiżkiû, Labgawôs, Letcû, Mėlauki, Klaipėdôs, Pilkainės, Prėkulės, Ragainės, Rusnės, Skaisgiriû, Sztalupėnû, Zilių, Teplawôs, Wėluwôs i. t. t. Gydimo-Atliudymai tenay yra parodomi. **Primin.** Reik geray ant **wirżuy stowenczių** Szutcmarkės padaboti.

Schutzmarke: Sargybės Zymis.

Liekarstwa wadinama:

Mariazeller Magentropfen

prie wisû Widuriû Ligû labay žauney maczyjanti

Nepereitina prie Walgio Nenorėjimo, Widuriû Silpnybės, smirdanczių Dwasės, Pasiputimo, rukżto Atsidusėjimo, Widuriû Skaudėjimo, Widuriû Użtikimo, Smilczių beyžwisokiû Neczystybjû Pasidarymo per didzio Seiliû Pasidarymo, Geltligės, Nesmagumo, Wymôs, Galwôs Skaudėjimo, (jey tasai nu Widuriû yra prasidėjęs), prie Widuriû Traukimo, kietû Widuriû, Susiklimżimo, per didzio Widuriû Apsunkinimo su Walgeis bey Gėrimais, prie Kirmėliû-, Blużnies-, Kepenû- bey Widuriawimo-Negaliû. — Preke uż Plėczką podraug su Wartojimo-Prirodymu **80 Peningei.** Wyriausis Iżsiuntimas per Aptiekorių **Karl Brady,** Mieste Kremsler (Mėruse).

Mariazelleriû Widuriû-Lażai niera ney joki slapta Priprowa. Tos Dales, iż kuriû ta Liekarstwa pasidaro, yra koznai Plėczkelei pridėtame Wartojimo-Pamokinime pridûtos.

Kaip tikra wisose Aptiekose gaunama.

Tilżieje gaunama Aptiekuse.

Kaip

Mażynos - Alieju

Kulimo-Mażynoms

prisiulau:

żwiesu Cylinderio-Alėju II po 45 Pf. uż Lyteri,

żwiesu Cylinderio-Alėju I po 50 Pf. uż Lyteri,

Mażynû Medzio-Alėju (Bomėlę) po 60 Pf. uż Lyteri,

iżczystytą Rėwiû-Alėju po 55 Pf. uż Lyteri.

Wisi Mażynû Alėjei yra nu Salû walni, o kadangi ant Wartojimo tikt labay menkay te yra priwalu, tay toksai Itepimas pigesnis ir geresnis uż wisus kitus Tepalus yra.

Albert Lippke,

Tilżėje, Aukżtojoj Ulyczioj Nr. 95, Drogû- bey Parwû-Kupczyste.

Matruzû

Szluzmos Kuygos

yra gaunamos prie

J. Reyländerio bey Sunaus.

Liekarstwa, wadinama

Dr. Spranger'sche Magentropfen,

prież wisokeropas Widuriû Ligas bey Widuriawimo Negales, padaro wėl Norą ant Walgymo ir iżprowyja greitay bey be jokio Skaudėjimo, kad Widuriawimas netrikdinamay gal nusidûti, gaunama kûne wisose Aptiekose po 50 bey 80 Pf.

Wyriausia Pardawimo Wieta prie Aptiekoriaus Kahle Karaliaucziuje.

3 sunkios riebios

Kiaules,

6 Fasel-Kiaules (ypatiżka Weisle), bey keli stora Miesa turentis

Eryczei

yra pardûdami Dware **Johannishof** p. Lazdėnus, Pilkainės Kreize.

Akselio-Mażynu (W. C.-P.)

Geriause Mażyna naujosės Gadynės Szienui Sziaudams, Atolui, Szėkai, Maisei ir t. t. Penki Pjuwio-Ilgebe Ratû-Keitimo, be Sziubû-Aisukimo. 12 Colių Skylės-Platums. Ant Rankôs- ir Gėpelio-Warymo itaisyta.

Swiklu-Pjautuwu, 6 Didum. Samalmos-Malunu.

Labay pigios Prekios. Mokėjimai Dalimis pawelyti. Katalogai (Prekės-Raistai) dykay. Wisur Agentai jieżkomi.

Heinrich Lanz Karaliaucziuje, Licentgrabenstr. 2 b.

Für die Redaktion verantwortlich: G. Raudonus in Tilsit.

Druck und Verlag von J. Reyländer & Sohn in Tilsit.